

Filosofijos
fakultetas

Filosofijos institutas

Doktorantas Mindaugas Šulskus

Subjekto sampratos transformacijos: Kantas ir Hegelis

Santrauka: Pranešime svarstoma Dekarto – Kanto – Hegelio kontekste įvykstanti subjekto sampratos transformacija. Plėtojama bendra tezė: dekartiškasis *substancinis subjektas* Kanto kritikoje transformuojamas į vien tik negatyviai nurodomą, tačiau būtiną *transcendentalinį subjektą* („subjektą“), o Hegelio filosofijoje – į ontologiškai „silpnėjantį“, *sąmonės judėjimo konstituoatą subjektiškumą*. Įvykstančios transformacijos siejamos su refleksijos, subjekto – objekto perskyros ir negatyvumo sąvokų sampratomis. Teiginys, – savimonės „įtarpinta“ / „medijuota“ sąmonė bei reflektiviai tematizuota sąmonės vienovė, – kreipia link hėgeliškosios subjektiškumo sampratos. Šios sampratos sąlyginė transpozicija iš epistemologijos į ontologinės logikos sritį įgauna dvigubą reikšmę turinčios *sąvokos (Begriff)* formą (ir *Begriff*, ir *greifen* reikšme¹).

Seminaro pranešimas tiesiogiai siejasi su preliminaria disertacijos tema: „Subjekto sampratos transformacijos“.

Raktiniai žodžiai: *Dekartas, Kantas, Hegelis, subjektas, subjektiškumas.*

¹ - Šerpytė, R. 2015. Galia mąstyti. Sąvoka ir negatyvumas Hegelio filosofijoje. In *Ontologijos transformacijos*, p.128.